

Stor samhandel mellem Danmark og USA

Af Anne Kaag Andersen, Laust Hvas Mortensen, Kalja Overgaard, Peter Rørmose Jensen, Flemming von Hadeln Løve og Jon Mortensen

USA er et af Danmarks vigtigste eksportmarkeder med en samlet eksport af varer og tjenester på mere end 100 mia. kr. i 2015.

I denne analyse beskrives handlen mellem Danmark og USA, samt USA-eksportens betydning for den danske beskæftigelse.

Analysens hovedkonklusioner:

- USA er Danmarks tredjestørste eksportmarked med en samlet eksport af varer og tjenester på mere end 100 mia. kr. i 2015, svarende til ca. 9,5 pct. af Danmarks samlede eksport, mens importen fra USA udgør 5,7 pct. af den samlede danske import.
- Der er ca. 52.000 beskæftigede knyttet til den danske eksport til USA, primært indenfor brancherne industri og handel og transport.
- Søtransport med gods udgjorde 30 pct. af eksporten til USA i 2015, mens medicinske og farmaceutiske produkter udgjorde 25 pct. Andre vigtige eksportvarer til USA inkluderer dele til vindmøller, høreapparater, enzymer, og fødevarer.
- Det er ca. 2.750 danske eksportvirksomheder, som står bag vareeksporten til USA.
- Danske virksomheder har mere end 650 datterselskaber i USA, som beskæftiger omkring 65.000 personer. Amerikanske virksomheder har omkring 550 datterselskaber i Danmark med omkring 39.000 ansatte.

Stigende dansk vareeksport til USA

USA er en af Danmarks vigtigste handelspartnere

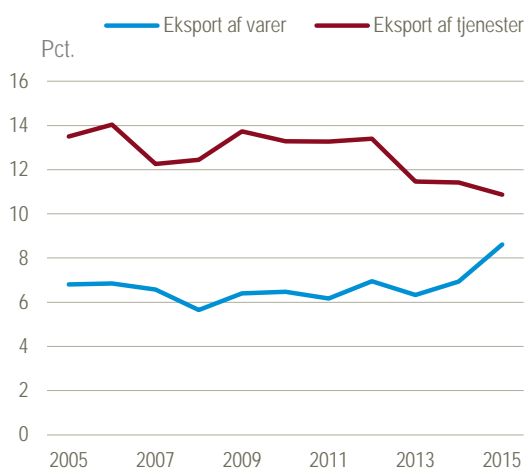
Samhandlen mellem Danmark og USA er betydelig - USA er Danmarks tredjestørste eksportmarked efter Tyskland og Sverige. I 2015 udgjorde eksporten til USA 9,5 pct. af den samlede danske eksport.

Importen fra USA udgjorde 5,7 pct. af den samlede danske import. De eneste lande, som Danmark i 2015 importerede mere fra, var Tyskland, Sverige, Storbritannien og Nederlandene.

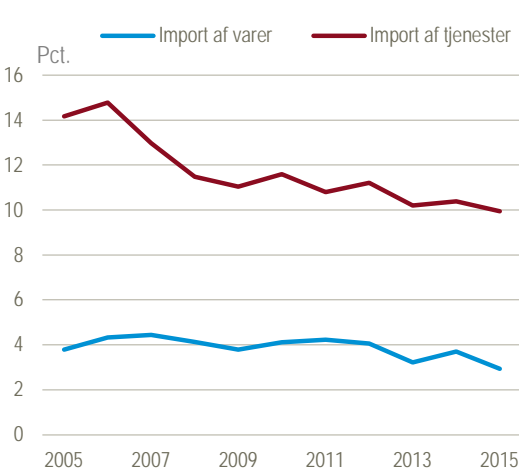
USA er en stor økonomi med mange samhandelspartnere. Samhandlen mellem Danmark og USA udgør derfor ikke så stor en andel af USA's samlede samhandel, som det er tilfældet for Danmark. Ifølge tal for den amerikanske varehandel i 2015, er Danmark USA's 54. største eksportmarked, mens Danmark er på en 34. plads på listen over de lande USA importerer mest fra¹.

Mens handlen med tjenester mellem Danmark og USA har været stabil eller stigende i forhold til Danmarks samlede udenrigshandel med tjenester, så er særligt den danske vareeksport til USA i forhold til den samlede danske vareeksport steget over de seneste år, jf. figur 1 og figur 2.

Figur 1 Danmarks eksport til USA (andele af hhv. vareeksport og eksport af tjenester)

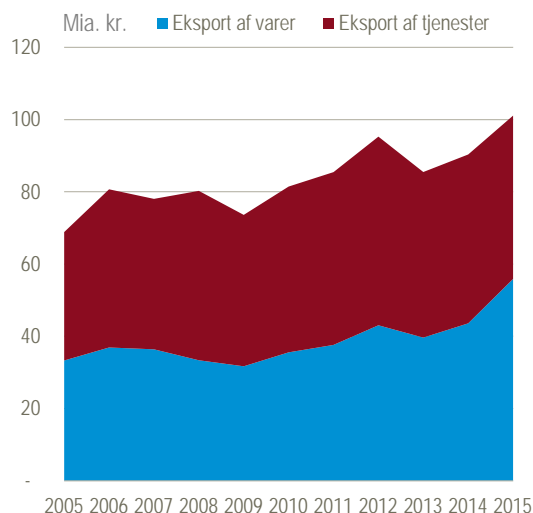
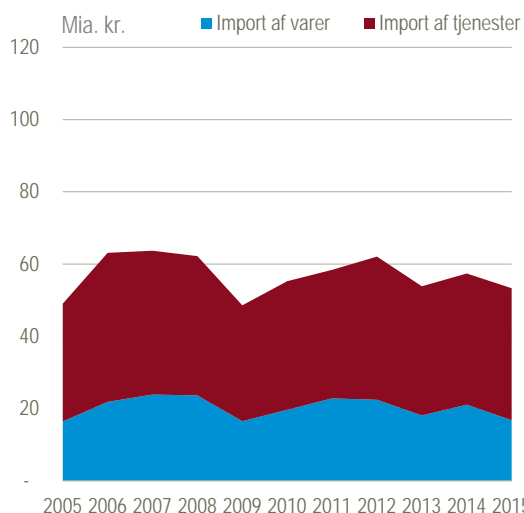
Figur 2 Danmarks import fra USA (andele af hhv. vareimport og import af tjenester)

Kilde: www.statistikbanken.dk/BB2

I 2015 eksporterede vi varer for ca. 56 mia. kr. til USA, mens vi eksporterede tjenester for ca. 45 mia. kr. jf. figur 3. Danmark havde i 2015 et stort overskud på samhandlen med USA. Det var særligt det store overskud på samhandlen med varer, som bidrog hertil, jf. figur 3 og 4.

¹ Kilde: United States' Census Bureau (www.census.gov/foreign-trade/balance/country.xlsx). Bemærk, at tallene udelukkende omfatter varehandel, og ikke handel med tjenester.

Figur 3 Danmarks eksport til USA (løbende priser)

Figur 4 Danmarks import fra USA (løbende priser)

 Kilde: www.statistikbanken.dk/BB2

Medicinske og farmaceutiske produkter dominerer vareeksporten

Særligt kategorien *Kemikalier og kemiske produkter* udgør en stor del af den danske vareeksport. Ser man alene på medicinske og farmaceutiske produkter, som falder i denne kategori, så udgjorde disse i 2015 omkring 25 pct. af den samlede eksport. Andre vigtige eksportvarer til USA inkluderer dele til vindmøller, høreapparater, enzymer, og fødevarer.

Eksporten af tjenester til USA er domineret af søtransporten, som i 2015 udgjorde omkring 30 mia. kr. Tilsvarende fylder søtransport knap 6 mia. kr. i importen og hjælpevirksomhed i forbindelse med søtransport, som bl.a. indbefatter godshåndtering, udgjorde knap 13,7 mia. kr. i 2015.

Tabel 1 Handlen med udvalgte varer og tjenester mellem Danmark og USA i 2015

	Import fra USA		Eksport til USA	
	mia. kr.	pct.	mia. kr.	pct.
I alt	53,3	100,0	101,1	100,0
Varer i alt	16,8	31,4	55,9	55,3
Kemikalier og kemiske produkter	2,5	4,8	27,8	27,5
Maskiner og transportmidler	5,4	10,2	13,8	13,6
Bearbejdede varer	2,1	3,9	6,8	6,7
Næringsmidler, levende dyr	1,5	2,9	2,6	2,6
Bearbejdede varer, hovedsagelig halvfabrikata	0,9	1,8	1,9	1,8
Mineralske brændsels- og smørestoffer o.l.	1,1	2,1	0,4	0,4
Andre varer	3,1	5,8	2,6	2,6
Tjenester i alt	36,5	68,6	45,2	44,7
Søtransport, gods	5,8	10,9	30,3	29,9
Søtransport, hjælpevirksomhed ¹	13,7	25,8	0,2	0,2
Rejser	3,7	6,9	2,1	2,1
Telekommunikations-, computer- og informationstjenester	2,5	4,8	2,4	2,4
Royalties og licenser	1,5	2,9	3,1	3,1
Lufttransport	1,0	1,8	1,8	1,7
Andre tjenester	8,3	15,6	5,4	5,4

Anm: Denne tabel er baseret på samlede udenrigshandel med varer, samt betalingsbalancen, som er anvendt i figur 1. Se www.dst.dk/bopdok for dokumentation. Varer og tjenestekategorier, der i 2015 udgjorde mere end 1 mia. kr. i enten importen eller eksporten er medtaget.

¹ Hjælpevirksomhed til søtransport indeholder udover havnetjenester også om pakning hvor varen er uforandret, evt. videretransport fra havn og udgifter til fx passage af kanaler.

 Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV3 og www.statistikbanken.dk/UHT02

Mandler og blåskimmelost

Fødevarer (næringsmidler) udgør, som det fremgår af tabel 1, knap 5 pct. af vareeksporten til USA og knap 10 pct. af vareimporten fra USA i 2015.

Fødevarereksporten til USA bestod blandt andet af:

- svinekød (782 mio. kr.)
- kiks, biscuits og småkager (322 mio. kr.)
- blåskimmelost (102 mio. kr.)

Fødevarerimport fra USA bestod blandt andet af:

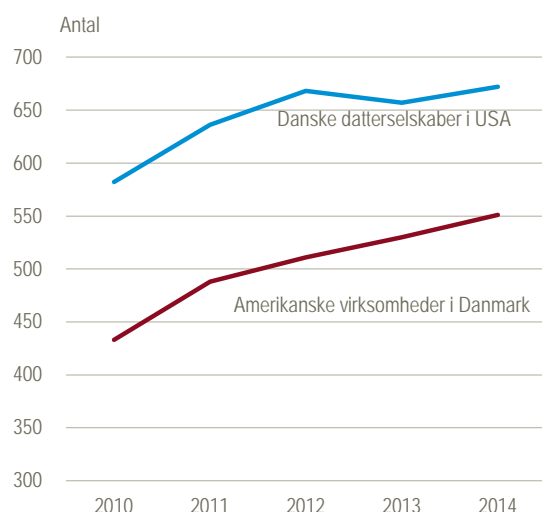
- rejer og andre krebsdyr (322 mio. kr.)
- mandler (242 mio. kr.)
- rosiner og korender (57 mio. kr.)

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC5R4Y

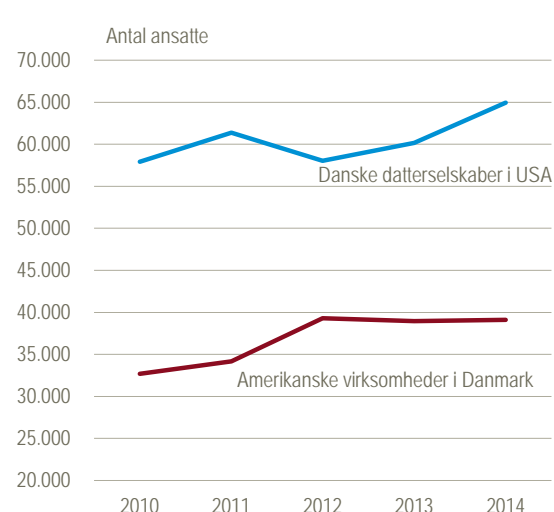
Stigende antal danske datterselskaber i USA

Mange virksomheder med stor eksport etablerer datterselskaber i modtagerlandet. I 2014 var der ca. 675 danske datterselskaber i USA, som tilsammen havde ca. 65.000 ansatte, jf. figur 5 og figur 6. Tallene modsvarer af ca. 550 amerikanske virksomheder i Danmark, som i 2014 havde knap 40.000 ansatte. Både antallet af danske datterselskaber i USA og antallet af amerikanske firmaer i Danmark er steget gennem de senere år.

Figur 5 Danske datterselskaber i USA og amerikanske virksomheder i Danmark

Figur 6 Antal ansatte i danske datterselskaber i USA og i amerikanske virksomheder i Danmark

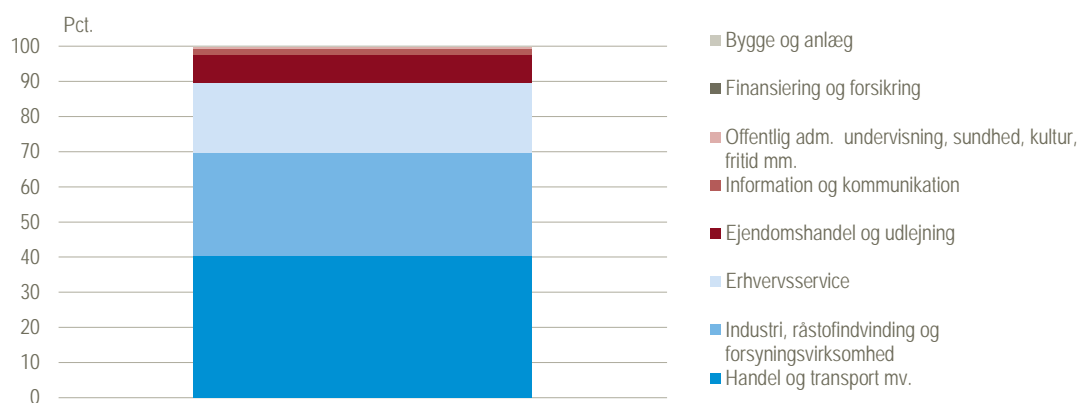

Anm.: I opgørelsen af amerikanske virksomheder i Danmark anvendes den *ultimate ejer*, mens den direkte ejer anvendes i opgørelsen af danske datterselskaber i USA. I praksis er forskellen begrænset.

Kilde: www.statistikbanken.dk/OFATS4 og www.statistikbanken.dk/IFATSF2

De danske datterselskaber i USA hører i særlig grad til i brancherne *Handel og transport, Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed* samt *erhvervs-service*. Målt på antallet af ansatte omfatter virksomhederne i disse brancher ca. 90 pct. af datterselskaberne i USA, jf. figur 7.

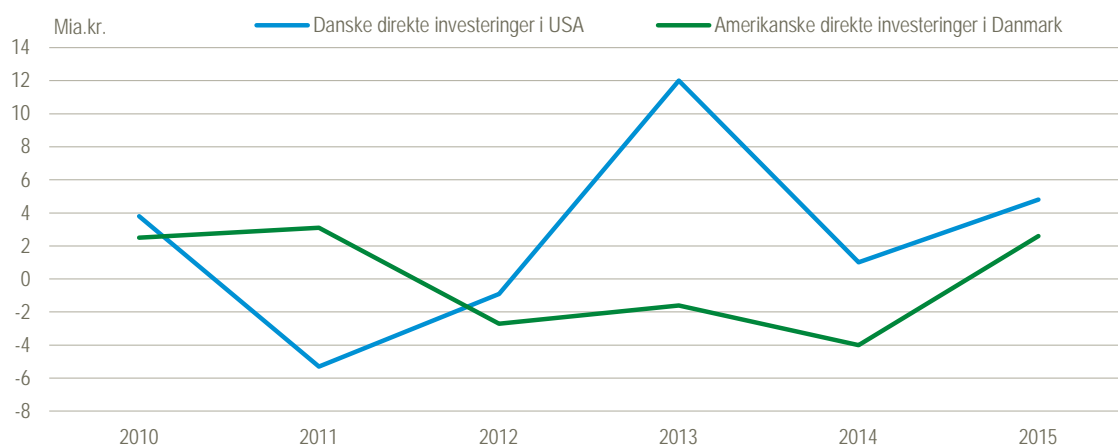
Figur 7 Branchefordelingen for danske datterselskaber i USA målt ved andelen af ansatte

Kilde: Særkørsel på Danmarks Statistiks registre

Gensidige investeringer er også et væsentligt element i den økonomiske integration mellem Danmark og USA. Ser man på strømmen af investeringer, så steg de danske investeringer i USA med 4,8 mia. kr. i 2015, mens de amerikanske investeringer i Danmark blev forøget med 2,6 mia.kr samme år, jf. figur 8.

Figur 8 Strømstatistik for direkte investeringer

Kilde: www.statistikbanken.dk/DNDIQ

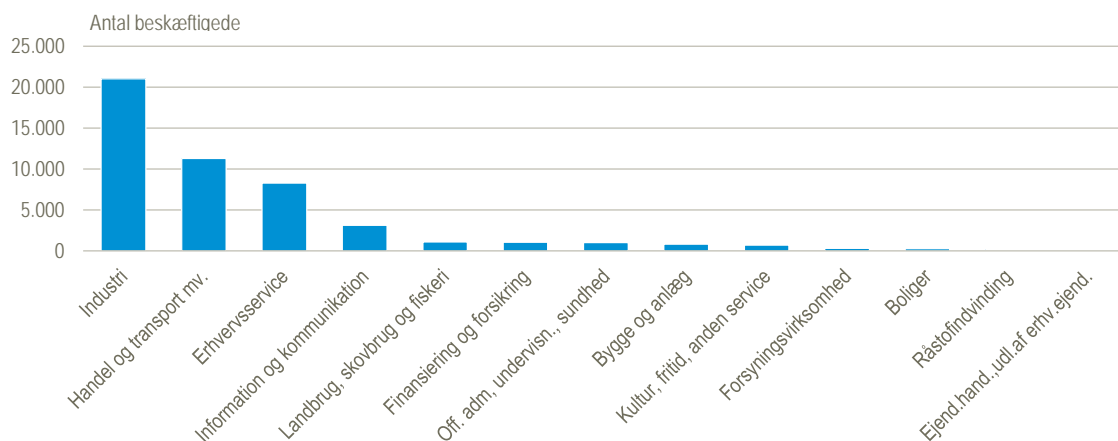
Mere end 52.000 beskæftigede knyttet til den danske eksport til USA

I 2014 var der ca. 52.000 jobs i Danmark, som var relateret til den danske eksport til USA.

Tallet omfatter både den direkte beskæftigelse, dvs. personer ansat direkte i de eksporterende virksomheder, og den indirekte beskæftigelse, dvs. personer hvis job skabes fx via leverancer til de eksporterende virksomheder.

De brancher, som har flest beskæftigede knyttet til den danske eksport til USA, er industri, handel og transport mv. og erhvervsservice, jf. figur 8. Det bemærkes, at på trods af, at søtransport med gods udgør 30 pct. af den samlede eksport, så er det kun ca. 3.000 af de 52.000 jobs, der er knyttet til søtransport med gods.

Figur 9 Beskæftigede knyttet til Danmarks eksport til USA fordelt på brancher. 2014

Kilde: Beregning med input-output tabeller

Beregning af direkte og indirekte beskæftigelse

Beregningen af den estimerede beskæftigelse knyttet til eksporten til USA er foretaget på baggrund af en input-output-model på basis af eksporttal for nationalregnskabet's 117-branchegruppering.

Input-output-tabeller belyser sammenhænge mellem import, produktion og anvendelser i økonomien og er tæt knyttet til nationalregnskabet. Med en række antagelser kan man bruge tabellerne til modelberegninger af sammenhænge i økonomien. Du kan læse mere om input-output-tabellerne på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Beregningerne er foretaget ud fra eksporttal for 2014 deflateret til 2012-prisniveauet for at passe til 2012 input-output modellen De penge, som amerikanske turister og forretningsrejsende bruger i Danmark, er fordelt som eksport fra de brancher de producerer varer og tjenester, som turister køber, herunder fx hoteller og restauranter. Bemærk, at der ikke er taget højde for den fulde værdikæde for de danske produkter, der kan indgå i produktion i nogle lande og videresendes til andre lande. Dette kræver en multiregional input-output model.

Ser man på eksporten til USA's bidrag til værditilvæksten i dansk økonomi, så kan omkring 2,7 pct. af værditilvæksten tilskrives aktiviteter relateret til eksporten til USA. Her er det især medicinalindustrien, som tjener langt mere hjem end andre brancher. Omkring en fjerdedel af den samlede værditilvækst på eksporten til USA kan således henføres til medicinalindustrien.

Særligt de store virksomheder eksporterer varer til USA

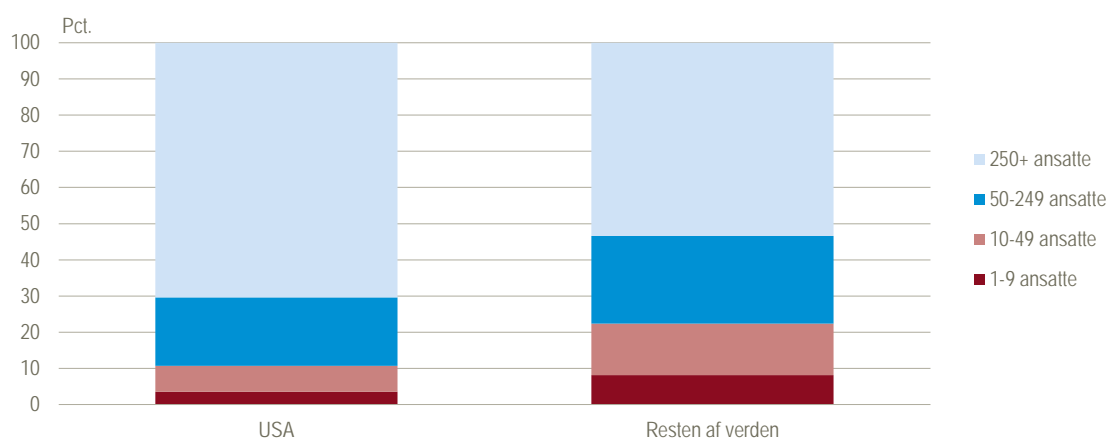
I 2014 var der omkring 12.000 danske virksomheder, der eksporterede varer². Af disse eksportvirksomheder var det ca. 2.750, som eksporterede til USA.

Det er særligt de store virksomheder med over 250 ansatte (årsværk), som eksporterer til USA³. Deres andel udgjorde således 70 pct. af eksporten til USA mod 53 pct. af eksporten til resten af verden, jf. figur 9.

² Eksportvirksomheder er defineret som markedsræssige virksomheder inden for ikke-finansielle byerhverv med en årlig eksport af varer, der udgør mindst 37.500 kroner og beløber sig til mindst 5 pct. af virksomhedens omsætning i året. Disse virksomheder tegner sig for 97-98 pct. af den samlede vareeksport. Ser man på alle virksomheder, der eksporterer til USA er antallet 3.549, jf. www.statistikbanken.dk/DKTEC2

³ Mindre virksomheder kan dog indgå i en større koncern fx hvis virksomheden er ejet af en udenlandsk koncern. Den anvendte størrelsesinddeling i denne analyse ser kun på den enkelte virksomhed og tager således ikke højde for koncerntilhør og beskæftigelsen i hele koncernen.

Figur 10 Vareeksport til USA og til resten af verden fordelt på virksomhedsstørrelse målt ved antal ansatte (årsværk). 2014

Anm.: Virksomheder uden beskæftigede, med virksomhedsformen *Anden udenlandsk virksomhed*, der er registreret inden for *handel*, er ikke medtaget.

Kilde: Særkørsel på Danmarks Statistiks registre.

En del af de 2.750 eksportvirksomheder har afhængigheder til USA, idet de enten er ejet fra USA eller har datterselskaber i USA. Det gør sig særligt gældende for de største af virksomhederne, hvor 33 pct. på den måde indgår i koncernkonstruktioner med virksomheder i USA. For virksomheder med under 10 ansatte er det kun meget få (1 pct.), som har så tætte relationer til USA.